

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/374/2013
Identifikačné číslo spisu:	1508216402
Dátum vydania rozhodnutia:	27.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1508216402.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Západoslovenská distribučná, a.s., so sídlom v Bratislave, Čulenova č. 6, zastúpenej GRABAN, TORMA & PARTNERS s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kováčska č. 53, proti žalovanej W. bývajúcej v X., T. č. X, o zaplatenie 92.134,- Sk (3.058,29 €), vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 15 C 135/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. júla 2013 sp. zn. 14 Co 32/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 13. októbra 2011 č. k. 15 C 135/2008-124 zamietol návrh žalobkyne, v ktorom sa domáhala, aby žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť jej 92.134,- Sk (3.058,29 €). Náhradu trov konania žalovanej nepriznal, nakoľko jej bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov a iné trovy jej v konaní nevznikli.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 30. júla 2013 sp. zn. 14 Co 32/2012 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 237 písm. f/ O.s.p., a to z dôvodu, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Poukázala na to, že výrokom rozsudku súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu došlo k svojvoľnej a absurdnej legalizácii neoprávnených odberov elektriny a popretiu všetkých povinností uložených odberateľovi elektriny v zákone o energetike a v neposlednom rade má za to, že takéto rozhodnutia by prispeli k nárastu neoprávnených odberov, nakoľko by náhrada škody za neoprávnený odber bola v podstate nevymáhateľná. Zároveň uviedla, že je toho názoru, že ak by sa pripustila správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu, bol by takýmto postupom zásadne porušený

princíp právnej istoty. Z týchto dôvodov žiadala napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmeniť tak, že zaviazá žalovanú nahradiť jej škodu vo výške 3.058,29 € a nahradiť žalobkyni trovy prvostupňového, odvolacieho a aj dovolacieho konania.

Žalovaná sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadрила.

Najvyšší súd ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť (a mimoriadnosť) dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

Občiansky súdny poriadok, vychádzajúc z naznačenej výnimočnosti dovolania, upravuje podmienky prípustnosti dovolania a stanovuje ich ako výnimku zo záväznosti a nezmeniteľnosti rozhodnutia, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. V niektorých prípadoch, ktoré sú osobitne v zákone vymenované, ide Občiansky súdny poriadok ešte ďalej a podmienky prípustnosti dovolania sprísňuje právnou úpravou, podľa ktorej aj z prípadov, v ktorých výnimočne pripúšťa dovolanie, vylučuje tie, v ktorých dovolanie nemá byť prípustné (viď § 239 ods. 3 O.s.p.).

Dovolaniím možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom vo svojom výroku prípustnosť dovolania nevyslovil), a nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa

vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p., a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobkyne z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Vady uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ dovolateľka nenamietala a ich existenciu po preskúmaní obsahu spisu nezistil ani dovolací súd.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľke bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.) a na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Samotnej vade konania spočívajúcej v odňatí možnosti konať pred súdom sa dovolateľka vo svojom dovolaní nevenovala ani nešpecifikovala v čom konkrétne vidí odňatie možnosti konať pred súdom, uviedla len odkaz na zákonné ustanovenie. V ďalšom len uviedla dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj R 54/2012). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Základná idea <. mimoriadnych opravných prostriedkov <. vychádza z toho, že právna istota a stabilita nastolená právoplatným rozhodnutím je v právnom štáte narušiteľná len mimoriadne a výnimočne. Úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku dovolateľkou je podmienené (primárnym) záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je procesne prípustné a až následným (sekundárnym) záverom dovolacieho súdu, že tento opravný prostriedok je aj opodstatnený. Pokiaľ dovolací súd nedospeje k uvedenému (primárnemu) záveru, platná právna úprava mu neumožňuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť až k posúdeniu napadnutého rozhodnutia a konania, v

ktorom bolo vydané; pokiaľ by dovolací súd posudzoval správnosť rozhodnutia napadnutého procesne neprípustným dovolaním, porušil by zákon. Ak preto dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je procesne neprípustné, musí tento opravný prostriedok odmietnuť bez toho, aby sa zaoberal správnosťou napadnutého rozhodnutia.

Pre opačný prístup dovolacieho súdu - (primárne) posúdenie rozhodnutia z hľadiska úplnosti alebo správnosti skutkových a právnych záverov a tiež výstižnosti ich vyjadrenia alebo precíznosti odôvodnenia a až z výsledku tohto posúdenia vyplývajúce následné (sekundárne) vyvodenie záveru o prípustnosti dovolania - nedáva platný Občiansky súdny poriadok podklad v žiadnom z jeho ustanovení. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania vymedzuje Občiansky súdny poriadok jednak objektívnymi znakmi rozsudku (§ 238 O.s.p.) alebo uznesenia (§ 239 O.s.p.) odvolacieho súdu, jednak objektívnym zadefinovaním najzávažnejších procesných väd konania súdov nižších stupňov (§ 237 O.s.p.). Účelom takéhoto (objektívneho) vymedzenia je bezpochyby zvýšiť predvídateľnosť súdneho rozhodovania a vylúčiť alebo aspoň minimalizovať subjektívny prvok pri posudzovaní prípustnosti dovolania.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na odvolacom súde bolo postihnuté niektorou z väd uvedenou v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti dovolateľke, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko jej žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.